

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA ZE DNE 6. LISTOPADU 2003 VE VĚCI C-101/1

(Judgement of the Court, 6 November 2003, In Case C-101/01)

Dopisem ze dne 23. února 2001, který Soudní dvůr obdržel dne 1. května 2001, odvolací soud v Göta požádal o předběžná rozhodnutí podle článku 234 smlouvy o ESⁱ v sedmi otázkách týkajících se kromě jiného výkladu směrnice 95/46/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 24. října o ochraně jednotlivců v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.

Tyto otázky vznikly v souvislosti s trestním řízením proti kostelnici a katechetce Mrs Lindqvist, která byla obžalována z porušení švédských právních předpisů na ochranu osobních údajů za to, že publikovala na internetu osobní údaje v souvislosti s přípravou několika žáků na svaté přijímání ve farnosti švédského protestantského kostela.

Internetové stránky obsahovaly informace o Mrs Lindqvist a 18 žácích uvedených někdy celým jménem a někdy pouze křestním jménem. Mrs.Lindqvist popsala mírně humorným způsobem informace o jejich práci a jejich zálibách. Ve většině případů byly uvedeny rodinné poměry, telefonní čísla a další informace.

Mrs. Lindqvist neinformovala své kolegy o existenci těchto stránek ani neobdržela jejich souhlas, ani svoji činnost neoznámila orgánu dozoru nad ochranou elektronicky předávaných dat. Odstranila stránky, jakmile zjistila, že nejsou vítány některými jejími kolegy.

Státní žalobce vznesl obžalobu proti Mrs. Lindqvist a obvinil ji z porušení zákona v těchto věcech:

- zpracovávání osobních údajů automatizovanými způsoby bez oznámení kontrolnímu orgánu pro ochranu údajů;
- neoprávněné zpracování citlivých osobních údajů (úraz nohy a částečný invalidní důchod);
- neoprávněné předávání zpracovaných osobních údajů do třetích zemí.

Mrs. Lindqvist byla soudem uložena pokuta v celkové výši 4 300 SEK. Proti rozhodnutí soudu Mrs. Lindqvist podala odvolání k odvolacímu soudu s tím, že je takový přestupek sporný.

Vzhledem k pochybnostem o správnosti výkladu práva Společenství v této věci se odvolací soud obrátil na Soudní dvůr s žádostí o vydání předběžného rozhodnutí v sedmi otázkách.

Právní základ

Je citována Směrnice 95/46/ES, články 3, 8, 9, 13 a 25ⁱⁱ.

Dále jsou citovány znění švédských právních předpisů týkajících se této věci.

První otázka

Příslušný soud položil otázku, zda uvedení na internetové stránce různých osob a jejich identifikace podle jména nebo jiným způsobem, například uvedením telefonního čísla, nebo informace týkající se jejich pracovních poměrů a jejich zájmů tvoří podstatu zpracování osobních údajů zcela nebo částečně automatizovanými způsoby ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 95/46.

Stanoviska předložená Soudnímu dvoru

Mrs. Lindqvist uvádí názor, že je neopodstatněné tvrzení, že pouhé uvedení jména osoby nebo osobního údaje v dokumentu na internetové stránce tvoří automatické zpracování dat. Na

druhé straně uvedení takového údaje v klíčových slovech v „meta-tags“ na internetové stránce, jenž umožňuje indexaci a nalezení této stránky pomocí vyhledávacího stroje (search engine), může být základem takového zpracování.

Švédské státní orgány uvádí názor, že zpracovávání osobních údajů zcela nebo částečně automatizovanými způsoby ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 95/46 zahrnuje veškeré zpracování ve formátu pro počítač, jinými slovy, v binárním formátu. Proto jakmile jsou data zpracována počítačem, ať už programem pro zpracování textu, nebo za účelem jejich uvedení na internetové stránce, mělo by to být považováno za automatizované zpracování ve smyslu směrnice 95/46.

Vyjádření Soudního dvora

Termín „osobní údaj“ v čl. 3 odst. 1 směrnice 95/46 zahrnuje podle definice v čl. 2 písm. a) veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě (subjektu údajů). Termín nepochybně zahrnuje jméno osoby ve spojení s jejím telefonním číslem nebo s informací o jejích pracovních poměrech nebo zájmech.

Podle definice uvedené v čl. 2 písm. b) směrnice 95/46 termín „zpracování těchto údajů“ použitý v čl. 3 odst. 1 zahrnuje jakýkoli úkon nebo soubor úkonů s osobními údaji, které jsou prováděny pomocí či bez pomoci automatizovaných způsobů. Ustanovení čl. 2 písm. b) uvádí několik příkladů takových způsobů, včetně zpřístupnění prostřednictvím přenosu, šíření nebo jakékoli jiné zpřístupnění. Z toho vyplývá, že operace zavádění osobních údajů na internetovou stránku je třeba považovat za takové zpracování.

Ještě je třeba určit, zda se takové zpracování provádí zcela nebo částečně automatizovanými způsoby. V této souvislosti umístění informací na internetovou stránku zahrnuje při běžných technických a počítačových postupech operaci ukládání této stránky na server a operace nezbytné k vytvoření této stránky přístupné osobám, které jsou připojeny k internetu. Takové operace jsou prováděny zcela nebo částečně automatizovaně.

Odpověď na první otázku musí být proto taková, že čin uvádění různých osob na internetové stránce a jejich identifikace jménem nebo jiným způsobem, například uvedením jejich telefonního čísla nebo informace o jejich pracovních poměrech a zájmech tvoří zpracování osobních údajů zcela nebo částečně automatizovanými způsoby ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 95/46.

Druhá otázka

Druhá otázka byla položena pro případ, že by první otázka byla zodpovězena záporně. Týkala se čl. 3 odst. 1 směrnice 95/46, a zněla, zda se uvedení osobních údajů na internetové stránce dá považovat za zpracování osobních údajů, které jsou nebo se mají stát součástí datového systému.

Protože první otázka byla zodpovězena kladně, není třeba odpovídat na druhou otázku, která má smysl pouze v případě, že by první otázka byla zodpovězena záporně.

Třetí otázka

Ve třetí otázce národní soud v podstatě hledá odpověď, zda se na zpracování osobních údajů způsobem popsaným v první otázce vztahuje některá z výjimek uvedených v čl. 3 odst. 2 směrnice 95/46.

Mrs. Lindqvist je názoru, že soukromě působící jednotlivci, kteří vykonávají své právo na jejich svobodu projevu tím, že vytvoří internetové stránky v rámci neziskové činnosti nebo činnosti v rámci volného času, nevykonávají hospodářskou činnost a proto se na ně nevztahuje právo Společenství. Pokud ale Soudní dvůr zastává názor, že by se mohlo

vycházet z platnosti směrnice 95/46, tak by při jejím přijetí zákonodárné orgány Společenství musely mít rozšířené pravomoci uvedené v čl. 100a Smlouvy o ES (nyní v novele článek 95). Sbližování právních předpisů, které se týkají zavedení a fungování společného trhu, nemůže být právním základem pro opatření Společenství upravující právo jednotlivců na svobodu projevu na internetu.

Švédské státní orgány jsou názoru, že když byla směrnice 95/46 implementována do národního práva, švédská legislativa přijala názor, že zpracování osobních údajů fyzickou osobou, které spočívá v publikování těchto údajů o neurčitém počtu osob, například na internetu, by nemělo být kvalifikováno jako výlučně osobní či domácí činnost ve smyslu čl. 3 odst. 2 Směrnice 95/46. Avšak státní orgán odmítá, že výjimka uvedená v první odrážce uvedeného odstavce (*...směrnice se nevztahuje na zpracování osobních údajů prováděné fyzickou osobou výlučně v rámci osobních či domácích činností.*) by se mohla vztahovat na případy, kdy fyzická osoba publikuje osobní údaje na internetových stránkách výlučně v rámci výkonu svého práva na svobodu projevu a bez jakéhokoli vztahu k pracovní nebo obchodní činnosti.

Podle názoru nizozemských státních orgánů takové automatické zpracování dat s která je předmětem soudního sporu nespadá pod žádnou z výjimek uvedených v čl. 3 odst. 2 směrnice 95/46. Pokud jde o výjimku v druhé odrážce uvedeného odstavce samotnou, je zřejmé, že tvůrce internetové stránky dává data na ní k dispozici celkem neurčité skupině osob.

Komise je názoru, že internetová stránka jako tato, sporná při soudním řízení, nemůže být posuzována jako nespádající do působnosti směrnice 95/46 na základě čl. 3 odst. 2 uvedené směrnice, ale tvoří vzhledem k účelu této internetové stránky, která je předmětem soudního sporu, umělecký a literární projev ve smyslu článku 9 uvedené směrnice.

Je názoru, že první odrážka čl. 3 odst. 2 směrnice 95/46 sama vede ke dvěma různým výkladům. První spočívá v omezení působnosti uvedeného ustanovení na oblasti uvedené jako příklady, jinými slovy, na činnosti, které obvykle spadají do oblastí obvykle nazývaných druhý a třetí pilíř. Druhý výklad je založen na vyloučení z působnosti směrnice 95/46 výkonu jakékoli činnosti, na kterou se nevztahuje právo Společenství.

Komise argumentuje, že právo Společenství se neomezuje na hospodářské činnosti spojené se čtyřmi základními svobodami. S odkazem na právní základ směrnice 95/46, na její účel, na článek 6 novely smlouvy o ES, na Chartu základních práv Evropské unie vyhlášené v Nice dne 18. prosince 2000 (Úř. věst. C 364, s. 1) a na Úmluvu Rady Evropy ze dne 28. ledna 1981 o ochraně osob s ohledem na automatizované zpracování osobních údajů, dospěla k závěru, že směrnice je určena k regulaci volného pohybu osobních údajů nejen používaných k hospodářské činnosti, ale i k sociální činnosti při integraci a fungování společného trhu.

Dodává, že obecně vyloučit z působnosti směrnice 95/46 internetové stránky, které neobsahují žádný obchodní prvek nebo nabídku služeb, by mohlo vést k vážným problémům vymezení hranic působnosti. Velký počet internetových stránek obsahujících osobní údaje určené k poškozování pověsti některých osob se specifickými dopady na názor na ně by tak mohl být vylučován z působnosti uvedené směrnice.

Čl. 3 odst. 2 směrnice 95/46 stanovuje dvě výjimky z její působnosti.

První výjimka se týká zpracování osobních údajů v rámci činnosti, která nespadá do oblasti působnosti práva Společenství, jako například činnosti uvedené v hlavě V a hlavě 6 Smlouvy o Evropské unii, a v každém případě na zpracovatelské operace, které se týkají bezpečnosti občanů, obrany, bezpečnosti státu (včetně hospodářské stability státu, pokud má tato zpracovatelská operace vazbu na otázky bezpečnosti státu) a činnosti státu v oblasti trestního práva.

Protože činnosti Mrs Lindqvist, které jsou předmětem sporu, nejsou v podstatě hospodářského ale charitativního a náboženského charakteru, je nezbytné posoudit, zda představují zpracování osobních údajů v rámci činnosti nespádající do oblasti působnosti práva Společenství ve smyslu čl. 3 odst. 2 první odrážky směrnice 95/46.

Soudní dvůr má názor, že podle směrnice 95/46, která je založena na článku 100a Smlouvy, uchýlení se k tomuto právnímu základu nepředpokládá existenci skutečného spojení s volným pohybem mezi členskými státy v každé situaci uvedené v opatření založeném na tomto základě (viz související případy - Joined Cases C-465/00, C-138/01 a C-139/01 *Österreichischer Rundfunk and Others* [2003] ECR I-0000, odstavec 41, a precedenční právo tam uvedené).

Protikladný výklad by mohl vytvořit omezení oblasti působnosti směrnice zvláště nejisté a neurčité, které by mohlo být opakem původního cíle uvést do souladu zákony, nařízení a správní předpisy členských států, aby se vyloučily překážky fungování vnitřního trhu vznikající právě z rozdílů mezi národními právními předpisy (*Österreichischer Rundfunk and Others*, uvedeno výše, odstavec 42).

Na základě těchto skutečností by neměl být považován za přiměřený výklad, že některé činnosti nespádají do působnosti práva Společenství, protože by pak muselo být stanoveno pro každý jednotlivý případ, zda tato specifická činnost přímo zasahuje do volného pohybu mezi členskými státy.

Činnosti uvedené jako příklad v článku 3 odstavci 2 první odrážce směrnice 95/46 (jinými slovy, činnosti uvedené v hlavě V a VI Smlouvy o Evropské unii a zpracovatelské operace, které se týkají bezpečnosti občanů, obrany, bezpečnosti státu a činnosti státu v oblasti trestního práva) jsou v každém případě činnosti státu nebo státních orgánů a jsou bez vztahu k oblastem činnosti jednotlivců.

Je proto třeba vzít v úvahu, že činnosti uvedené jako příklad v článku 3 odstavci 2 první odrážce směrnice 95/46 jsou uvedeny za účelem definování rozsahu výjimek zde stanovených s tím, že se taková výjimka použije pouze na činnosti výslovně tam uvedené nebo činnosti, které lze zařadit do stejné kategorie (*ejusdem generis*).

Charitativní nebo náboženské činnosti jako ty, které uvádí Mrs Lindqvist, nelze považovat za ekvivalentní činnostem uvedeným v článku 3 odstavci 2 první odrážce směrnice 95/46 a nevztahuje se na ně příslušná výjimka.

Pokud jde o výjimku stanovenou v čl. 3 odst. 2 druhé odrážce směrnice 95/46, 12. bod odůvodnění v preambuli této směrnice, který se týká této výjimky, jako příklady zpracování dat prováděného fyzickou osobou při výkonu činností, které mají výlučně osobní nebo domácí povahu, jsou uvedeny korespondence a vedení adresáře.

Taková výjimka musí být proto vykládána tak, že se vztahuje pouze na činnosti, které jsou vykonávány v rámci soukromého nebo rodinného života jednotlivců, což jednoznačně není případ zpracování osobních údajů spočívající v publikaci na internetu tak, že jsou data učiněna přístupnými neurčitému počtu osob.

Odpověď na třetí otázku proto musí být, že na zpracování osobních údajů, jako to, které je popsáno v odpovědi na první otázku, se nevztahuje žádná z výjimek uvedených v čl. 3 odst. 2 směrnice 95/46.

Čtvrtá otázka

Čtvrtou otázkou se odvolací soud dotazoval, zda odkaz na skutečnost, že jednotlivce utrpěl úraz nohy a je částečně invalidní, je osobní údaj týkající se zdraví ve smyslu čl. 8 odst. 1 směrnice 95/46.

Ve světle účelů směrnice výraz „údaj týkající se zdraví“ použitý v čl. 8 odst. 1 musí být vykládán v širším smyslu, takže zahrnuje informace týkající se všech aspektů, takže zahrnuje jak fyzické tak mentální aspekty zdraví jednotlivce.

Odpověď na čtvrtou otázku musí proto být, že uvedení skutečnosti, že určitá osoba utrpěla úraz a je částečně invalidní, tvoří osobní údaj týkající se zdraví ve smyslu čl. 8 odst. 1 směrnice 95/46.

Pátá otázka

Pátou otázkou příslušný soud v podstatě hledá odpověď, zda se jedná o předávání dat do třetí země ve smyslu článku 25 směrnice 95/46, když jednotlivce v některém členském státě vloží osobní údaje na internetovou stránku, která je uložena na internetu na místě, kde internetová stránka může být konzultována a je na hostitelském počítači fyzické nebo právnické osoby (hosting provider) která je usazená v tomto státě nebo v jiném členském státě, a tím učiní tato data přístupnými každému, kdo se připojí k internetu, i osobám ve třetí zemi. Odvolací soud se také ptá, zda odpověď na tuto otázku by byla stejná, kdyby nikdo ze třetí země neměl fakticky přístup k datům, nebo kdyby server, na kterém byla stránka uložena, byl fyzicky ve třetí zemi.

Stanoviska předložená Soudnímu dvoru

Komise a švédské státní orgány mají za to, že vložení osobních údajů pomocí počítače na internetovou stránku, čímž se stanou dostupné občanům třetích zemí, je předáváním údajů do třetích zemí ve smyslu směrnice 95/46. Odpověď by byla stejná, i kdyby nikdo ze třetí země fakticky neměl přístup k datům, nebo kdyby server, kde jsou data uložena byl fyzicky ve třetí zemi.

Nizozemské státní orgány poukazují na to, že termín „transfer“ (přenos, předávání) ve směrnici 95/46 není definován. Zastávají názor, že, za prvé, tento termín je třeba chápat, jako akt úmyslného předávání osobních údajů z území členského státu do třetí země a za druhé, že nelze činit rozdíl mezi různými způsoby, jakými jsou data zpřístupněna třetím stranám. Závěrem je, že vkládání osobních údajů na internetovou stránku za použití počítače nelze považovat za předávání osobních údajů do třetí země ve smyslu článku 25 směrnice 95/46.

Státní orgány Spojeného království se domnívají, že článek 25 směrnice 95/46 se vztahuje na předávání dat do třetích zemí a netýká se jejich dostupnosti z třetích zemí. Pojem předávání znamená také přenos osobních údajů z jednoho místa od jedné osoby do druhého místa k druhé osobě. K tomu dochází pouze v případě takového předávání, kdy článek 25 směrnice 95/46 požaduje, aby členské státy zajistily přiměřenou úroveň ochrany osobních údajů ve třetí zemi.

Odpověď soudního dvora

Směrnice 95/46 nedefinuje výraz předávání do třetí země v článku 25 nebo v jiném ustanovení včetně článku 2.

Aby bylo možno určit, zda vkládání osobních údajů na internetovou stránku je předáváním těchto údajů do třetí země ve smyslu článku 25 směrnice 95/46 pouze proto, že je učiní přístupnými osobám ve třetí zemi, je třeba přihlídnout jak k technické povaze prováděných operací tak k účelu a struktuře kapitoly IV uvedené směrnice.

Informace na internetu mohou být většinou kdykoli konzultovány neurčitým počtem osob žijících na mnoha místech. Všudypřítomná povaha těchto informací je výsledkem, mimo jiné, skutečnosti, že technické prostředky použité ve spojení s internetem jsou relativně jednoduché a jsou stále levnější.

Postupy pro použití internetu dostupné jednotlivcům jako Mrs Lindqvist v 90. letech autor stránky určené pro publikování na internetu předává data tím, že předá tuto stránku providerovi. Tento provider je správcem počítačové infrastruktury potřebné k uložení těchto dat a připojuje server, na kterém je hostující tato stránka, k internetu. To umožňuje další přenos těchto dat ke každému, kdo se připojí k internetu a vyhledání přístupu k nim. Počítače, které tvoří tuto infrastrukturu, mohou být umístěny a skutečně jsou často umístěny v jedné nebo více zemích jiných než země, kde je hostitelský provider usídlen, aniž by si jeho klienti toho byli vědomi nebo měli možnost se to dozvědět.

Ze soudních spisů se zdá, že k obdržení informací uvedených na internetových stránkách, na které Mrs. Lindqvist vložila informace o jejích kolegách, by se uživatel musel nejen připojit k internetu, ale také by musel provést úkony nezbytné k otevření těchto stránek. Jinými slovy, internetové stránky patřící Mrs Lindqvist neobsahují technické prostředky, které by příslušné informace odesílaly automatizovaně osobám, které cíleně vyhledávají přístup k těmto stránkám.

Z toho vyplývá, že za okolností jaké jsou ve věci tohoto soudního sporu, pokud se jedná o osobní údaje, které se objeví na počítači osoby ve třetí zemi, a které pochází od osoby, která je vložila na internetovou stránku, nedochází k přímému předání mezi těmito dvěma osobami, ale v rámci počítačové infrastruktury hostitelského providera, kde jsou stránky uloženy.

Z tohoto hlediska je zřejmé, že je třeba zkoumat, zda právo Společenství mělo za cíl pro účely použití kapitoly IV směrnice 95/46 zahrnout pod pojem předávání („transfer“ [of data]) do třetích zemí ve smyslu článku 25 uvedené směrnice ty úkony, které provedla Mrs Lindqvist. Je třeba zdůraznit, že pátá otázka položená odvolacím soudem se týká pouze těchto úkonů a ne úkonů provedených hostitelskými providery.

Kapitola IV směrnice 95/46, pod kterou je článek 25 zařazen, stanovuje zvláštní režim se zvláštními pravidly, jejichž cílem je umožnit členským státům monitorovat předávání osobních údajů do třetích zemí. Tato kapitola stanovuje doplňkový režim k obecnému režimu stanovenému v kapitole II uvedené směrnice, týkající se zpracování osobních údajů zákonným způsobem.

Cíl kapitoly IV je definován v bodech odůvodnění 56 až 60 v preambuli směrnice 95/46, kde je uvedeno mimo jiné, že pokud jde o ochranu jednotlivců zaručenou ve Společenství uvedenou směrnicí, při předávání osobních údajů do třetích zemí zaručujících přiměřenou úroveň ochrany musí být přiměřená úroveň ochrany posouzena s přihlídnutím ke všem okolnostem týkajícím se operace předávání nebo řady operací předávání. V případě, že třetí země neposkytuje odpovídající úroveň ochrany, musí být přenos osobních údajů do této země zakázán.

Článek 25 směrnice 95/46 ukládá řadu povinností členským státům a Komisi, které se týkají monitorování předávání osobních údajů do třetích zemí z hlediska úrovně ochrany těchto dat zajišťované těmito třetími zeměmi.

Zvláště čl. 25 odst. 4 směrnice 95/46 stanovuje, že pokud Komise zjistí, že třetí země nezajišťuje odpovídající úroveň ochrany, přijmou členské státy opatření nezbytná pro zamezení jakémukoli předávání údajů do dotčené třetí země.

Kapitola IV směrnice 95/46 neobsahuje žádné ustanovení týkající se používání internetu. Zvláště nejsou stanovena kritéria pro rozhodování, zda ve věci operací prováděných hostitelskými providery se má mít za to, že jsou prováděny v místě poskytování služeb nebo v místě sídla, nebo tam, kde je umístěn počítač nebo kde jsou počítače tvořící servisní infrastrukturu.

Uvažme za prvé stav rozvoje internetu v době vydání Směrnice 95/46 a za druhé absenci kritérií použitelných pro internet v kapitole IV. Nelze se domnívat, že právní předpisy Společenství měly na mysli pod termínem předávání dat (transfer [of data]) do třetí země i vkládání dat na internetové stránky jednotlivcem jako v případě Mrs Lindqvist, i když tato data jsou učiněna přístupnými osobám ve třetích zemích technickými prostředky pro přístup k nim.

Kdyby byl článek 25 směrnice 95/46 vykládán tak, že k předávání [dat] do třetí země dochází vždy, když jsou osobní údaje vkládány na internetovou stránku, pak by takovým předáváním nutně bylo předávání do všech třetích zemí, kde jsou technické prostředky pro přístup k internetu. Zvláštním režimem uvedeným v kapitole IV směrnice by se tak nutně stal režim všeobecného použití, pokud jde o operace na internetu. Proto kdyby Komise shledala podle čl. 25 odst. 4 směrnice 95/46, že pouze jedna třetí země nezajistí odpovídající ochranu, členské státy by měly povinnost zajistit ochranu dat umístěných na internetu.

Podle toho je třeba učinit závěr, že článek 25 směrnice 95/46 musí být vykládán ve smyslu, že operace podobné těm, které provedla Mrs Lindqvist, samy o sobě nejsou předáváním [dat] do třetí země. Proto není nezbytné zjišťovat, jestli jednotlivec ze třetí země přistupoval na dotčenou internetovou stránku nebo jestli server hostitelské služby je fyzicky ve třetí zemi.

Odpověď na pátou otázku musí tedy být, že se nejedná o předávání [údajů] do třetí země ve smyslu článku 25 směrnice 95/46, když jednotlivec v členském státě vloží osobní údaje na internetovou stránku, která je uložena u hostitelského správce, který je usídlen v příslušném státě nebo v jiném členském státě, a tak jsou tato data přístupná každému, kdo se připojí k internetu, včetně osob ve třetí zemi.

Šestá otázka

Šestou otázkou příslušný soud hledá odpověď, zda ustanovení směrnice 95/46, v případě jako tento, přináší omezení, které je v rozporu se zásadními principy svobody projevu nebo jiných svobod a práv platných v Evropské unii a jsou zakotvena v čl. 10 ECHR (European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod).

Stanoviska předložená soudnímu dvoru

Citací mimo jiné případu C-274/99 P *Connolly v Commission* [2001] ECR I-1611, Mrs Lindqvist předkládá názor, že směrnice 95/46 a PUL, pokud stanoví požadavky na předchozí souhlas a předchozí ohlášení orgánu dozoru a zásada zákazu zpracování citlivých osobních údajů, je to v rozporu se základními principy svobody projevu zakotvenými v právu Společenství. Přesněji řečeno, argumentuje tím, že definice zpracování osobních údajů zcela nebo částečně automatizovanými způsoby nesplňuje kritéria předvídatelnosti a přesnosti.

Argumentuje dále tím, že pouhé uvedení fyzické osoby jménem, telefonního spojení a pracovních poměrů a uvedení informací o jejím zdravotním stavu a zálibách, informace, která je „public domain“ (veřejná), dobře známá nebo triviální, netvoří závažný zásah do práva na ochranu osobního života. Mrs Lindqvist je názoru, že omezení uložená směrnicí 95/46 jsou neúměrná cílům ochrany pověsti a soukromého života druhých.

Švédské státní orgány jsou názoru, že směrnice 95/46 umožňuje, aby příslušné zájmy byly proti sobě porovnávány a svoboda projevu a ochrana soukromého života tak byly zachovány. Dále se uvádí, že pouze národní soud může posoudit ve světle skutečností v každém jednotlivém případě, zda omezení ve výkonu práva na svobodu projevu způsobené použitím předpisů na ochranu práv druhých jsou přiměřené.

Nizozemské státní orgány poukazují na to, že jak svoboda projevu tak právo na ochranu soukromého života patří k základním principům práva, jejichž dodržování soud zajišťuje a že Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod nestanovuje žádnou hierarchii mezi různými základními právy. Proto se domnívá, že národní soud se musí snažit o dosažení rovnováhy různých dotčených základních práv se zřetelem na okolnosti jednotlivého případu.

Státní orgány Spojeného království poukazují na to, že jejich navrhovaná odpověď na pátou otázku je zcela v souladu se základními právy a vyhýbá se jakémukoli neúměrnému omezení svobody projevu. Dále je uvedeno, že je obtížné odůvodnit, výklad který by mohl znamenat, že na publikování osobních údajů zvláštním způsobem, kterým je publikování na internetové stránce, se vztahují daleko větší omezení než omezení platná pro publikování jinými formami, jako například na papíře.

Komise je rovněž názoru, že směrnice 95/46 nevyžaduje žádné omezení, které by bylo v rozporu se základním principem svobody projevu nebo s jinými právy a svobodami platnými v Evropské unii, jenž odpovídají mimo jiné právům stanoveným v článku 10 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Vyjádření Soudního dvora

Podle sedmého bodu odůvodnění v preambuli směrnice 95/46 je zavedení a fungování společného trhu možné vážně narušit rozdíly mezi vnitrostátními právními a správními předpisy týkajícími se zpracování osobních údajů. Podle třetího bodu odůvodnění uvedené směrnice musí harmonizace těchto vnitrostátních předpisů usilovat o zajištění nejen volného pohybu osobních údajů z jednoho členského státu do druhého, ale rovněž ochranu základních práv jednotlivců. Tyto cíle mohou být v rozporu s jinými.

Na jedné straně hospodářská a sociální integrace vyplývající ze zavedení a fungování vnitřního trhu nevyhnutelně povede k podstatnému zvýšení přeshraničních toků osobních údajů mezi všemi kdož vykonávají činnosti na soukromých nebo veřejných pracovištích v rámci hospodářské a sociální činnosti v členských státech, ať už podnikatelé nebo veřejné orgány členských států. Ti kdo sem patří, budou v určitém rozsahu potřebovat mít přístup k osobním údajům, aby mohli provádět své transakce nebo plnit své úkoly v oblasti bez vnitřních hranic, kde je zaveden vnitřní trh.

Na druhé straně, ti, kterých se dotýká zpracování osobních údajů samozřejmě vyžadují, aby tyto údaje byly účinně chráněny.

Mechanismy umožňující, aby tato různá práva a zájmy byly vyvážené, jsou obsaženy za prvé ve směrnici 95/46 samotné, kde jsou stanovena pravidla, která určují, za jakých okolností a v jakém rozsahu je zpracování osobních údajů oprávněné a jaká ochranná opatření musí být

učiněna. Za druhé, vyplývají z národních předpisů přijatých členskými státy, které implementují tuto směrnici a používání těchto předpisů národními orgány.

Pokud jde o směrnici 95/46 samotnou, její ustanovení jsou nutně relativně obecná, protože je určena k použití pro velký počet velmi odlišných situací. Na rozdíl od tvrzení Mrs Lindqvist směrnice zcela jasně zahrnuje pravidla s určitým stupněm volnosti a v mnoha případech ponechává na členských státech rozhodování o podrobnostech a volbu v rámci možností.

Je pravda, že v mnoha ohledech členské státy mají manévrovací prostor pro implementaci směrnice 95/46. Není však důvod k tvrzení, že řádu chybí předvídatost, nebo že jeho předpisy jsou v rozporu s obecnými zásadami práva Společenství a zvláště se základními právy chráněnými právním řádem Společenství.

Proto je lepší raději ve stádiu použití právních předpisů implementujících směrnici 95/46 na národní úrovni na jednotlivé případy, aby byla nalezena rovnováha mezi právy a dotčenými zájmy.

V této souvislosti mají základní práva zvláštní význam, jak ukazuje případ soudního řízení ve kterém v podstatě svobodu projevu Mrs Lindqvist připravující lidi ke svatému přijímání a její svobodu vykonávat činnosti, které jsou přínosem pro náboženský život je třeba zvážit proti ochraně osobního života jednotlivců, o kterých Mrs Lindqvist umístila data na své internetové stránce.

Je tedy na orgánech a soudech členských států, aby nejen vykládaly jejich národní právo způsobem, který je v souladu se směrnicí 95/46, ale aby se také ujistily, že se neopírají o výklad, který by mohl být v rozporu se základními právy chráněnými právním řádem Společenství nebo jinými obecnými zásadami práva Společenství, jako je například zásada proporcionality.

I když je pravda, že ochrana soukromého života vyžaduje použití účinných sankcí proti osobám, které zpracovávají osobní údaje způsoby, jež nejsou v souladu se směrnicí 95/46, tyto sankce musí vždy respektovat zásadu proporcionality. Je to *a fortiori*, protože oblast působnosti směrnice 95/46 je velmi široká a povinnosti těch, kdo zpracovávají osobní údaje, je mnoho a jsou důležité.

Je na odvolacím soudu, aby přihlédl v souvislosti se zásadou proporcionality ke všem okolnostem případu, zvláště k době trvání porušení předpisů implementujících směrnici 95/46 a k významu, jaký má pro dotčené osoby ochrana údajů, které byly zveřejněny.

Odpověď na šestou otázku musí proto být, že ustanovení směrnice 95/46 sama o sobě nepřináší omezení, která by byla v rozporu s obecnými zásadami svobody projevu nebo jinými svobodami a právy platnými v Evropské unii, a jsou obsaženy mimo jiné v článku 10 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Je na národních orgánech a soudech odpovědných za používání národních právních předpisů a směrnice 95/46, aby zajistily správnou rovnováhu mezi právy a dotčenými zájmy, včetně základních práv chráněných právním řádem Společenství.

Sedmá otázka

Svou sedmou otázkou příslušný soud v podstatě hledá odpověď, zda je přípustné pro členské státy, aby poskytovaly větší ochranu osobním údajům nebo širší oblast působnosti než stanoví směrnice 95/46.

Stanoviska předložená Soudnímu dvoru

Švédské státní orgány zastávají názor, že směrnice 95/46 nevymezuje minimální podmínky pro ochranu osobních údajů. Členské státy jsou povinny, ve smyslu uvedené směrnice, dosáhnout úroveň ochrany v ní stanovené a nejsou oprávněny poskytovat větší či menší ochranu. Je však třeba vzít v úvahu diskreční právo, které mají členské státy při implementaci směrnice při stanovení ve vnitrostátních právních předpisech obecných podmínek pro zákonitost zpracování osobních údajů.

Nizozemské státní orgány jsou názoru, že směrnice 95/46 neomezuje členské státy v poskytování větší ochrany v některých oblastech. Je zřejmé například z čl. 10, čl. 11 odst. 1, čl. 14 odst. 1 písm. a), čl. 17 odst. 3, čl. 18 odst. 5 a čl. 19 odst. 1 uvedené směrnice, že členské státy mohou vytvořit právní předpisy k větší ochraně. A dále, členské státy mají volnost v použití zásad směrnice 95/46 i u činnostech, které nespádají do její působnosti.

Komise je názoru, že směrnice 95/46 je založena na článku 100a Smlouvy a že když si členský stát přeje uhájit nebo zavést právní předpisy, které se liší od takové harmonizující směrnice, má povinnost oznámit to Komisi podle čl. 95 odst. 4 nebo čl. 95 odst. 5 ES. Komise tedy je názoru, že členský stát nemůže vytvořit předpisy poskytující větší ochranu osobních údajů nebo mající širší působnost, než požaduje směrnice.

Odpověď Soudního dvora

Cílem směrnice 95/46 je, jak je zřejmé z jejího osmého bodu odůvodnění v preambuli, rovnocenné zajištění úrovně ochrany práv a svobod jednotlivců s ohledem na zpracování osobních údajů ve všech členských státech. Desátý bod odůvodnění doplňuje, že sblížení právních předpisů v této oblasti nesmí vést k oslabení ochrany, kterou zajišťují, ale musí mít naopak za cíl zajištění vysoké úrovně ochrany ve Společenství.

Harmonizace těchto národních právních předpisů není proto omezena na minimální harmonizaci ale rozsahem harmonizace, který musí být obecně úplný. Z tohoto hlediska je cílem směrnice 95/46 zajistit volný pohyb osobních údajů při zajištění vysokého stupně ochrany práv a zájmů jednotlivců, ke kterým se takové údaje vztahují.

Je pravdou, že směrnice 95/46 dává členským státům určitou volnost v některých oblastech a opravňuje je k zachování nebo zavedení některých pravidel pro specifické situace jak velký počet jejich předpisů ukazuje. Takové možnosti musí být však použity způsobem stanoveným směrnicí 95/46 a v souladu s jejími cíli udržet rovnováhu mezi volným pohybem dat a ochranou soukromého života.

Na druhou stranu, nic nebrání členskému státu, aby rozšířil působnost národních právních předpisů implementujících ustanovení směrnice 95/46 do oblastí nezahrnutých do oblasti působnosti uvedené směrnice, pokud to žádné jiné právní předpisy Společenství neupravují.

Ve světle těchto úvah odpověď na sedmou otázku musí být, že opatření přijatá členskými státy na ochranu osobních údajů musí být v souladu jak se směrnicí 95/46 a s jejím cílem udržet rovnováhu mezi volným pohybem osobních údajů a ochranou soukromého života. Nic však nebrání členskému státu v rozšíření působnosti národních právních předpisů implementujících ustanovení směrnice 95/46 do oblastí nezahrnutých v působnosti uvedené směrnice, pokud to žádné jiné právní předpisy Společenství neupravují.

Náklady

Náklady vynaložené státními orgány Švédska, Nizozemska a Spojeného království, Komisí a Kontrolním úřadem ESVO, které předložily stanoviska Soudnímu dvoru, se nehradí. Protože

tyto výsledky soudního řízení jsou pro strany hlavního soudního řízení krok před rozhodnutím národního soudu, rozhodnutí ohledně nákladů je věcí národním soudem.

Na uvedeném základě

SOUDNÍ DVŮR

jako odpověď na otázky předložené mu soudem Göta hovrätt žádostí ze dne 23. února 2001, vydává toto rozhodnutí:

1. Úkon uvedení na internetové stránce různých osob a jejich identifikace jménem nebo jiným způsobem, například uvedením jejich telefonního čísla nebo informace o jejich pracovním poměru a zájmech, je zpracováním osobních údajů zcela nebo částečně automatizovaně ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 95/46/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 24. září 1995 o ochraně jednotlivců v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.
2. Na takovéto zpracování osobních údajů se nevztahuje žádná z výjimek uvedených v čl. 3 odst. 2 směrnice 95/46.
3. Informace, že jednotlivec utrpěl úraz nohy a je částečně invalidní, je osobní údaj týkající se zdraví ve smyslu čl. 8 odst. 1 směrnice 95/46.
4. Nejedná se o předávání osobních údajů do třetí země ve smyslu čl. 25 směrnice 95/46, když jednotlivec v členském státě vloží osobní údaje na internetovou stránku, která je uložena na internetu na místě, kde může být konzultována a která hostuje u právnické osoby založené v tomto státě nebo v jiném členském státě, a tak jsou data přístupná každému, kdo se připojí k internetu, i osobám ve třetí zemi.
5. Ustanovení směrnice 95/46 ve své podstatě nejsou podnětem k restrikcím, které by byly v rozporu se základními zásadami svobody projevu nebo jiných svobod a práv platných v Evropské unii a jsou obsaženy mimo jiné v článku 10 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950. Je na národních orgánech a soudech odpovědných za používání národní legislativy, aby implementovaly směrnici 95/46 tak, aby byla zajištěna správná rovnováha mezi právy a dotčenými zájmy, což se týká i základních práv chráněných právním řádem Společenství.
6. Opatření přijatá členskými státy pro zajištění ochrany osobních údajů musí být v souladu jak se směrnicí 95/46 a s jejím cílem udržet rovnováhu mezi volným pohybem osobních údajů a ochranou soukromého života. Nic však nebrání členským státům v rozšíření působnosti národních právních předpisů implementujících ustanovení směrnice 95/46 do oblastí nezahrnutých v její působnosti, pokud tomu nebrání žádný jiný předpis Společenství

Zveřejněno v Lucemburku dne 6. listopadu 2003

i

Article 234

The Court of Justice shall have jurisdiction to give preliminary rulings concerning:

- (a) the interpretation of this Treaty;
- (b) the validity and interpretation of acts of the institutions of the Community and of the ECB;
- (c) the interpretation of the statutes of bodies established by an act of the Council, where those statutes so provide.

Where such a question is raised before any court or tribunal of a Member State, that court or tribunal may, if it considers that a decision on the question is necessary to enable it to give judgment, request the Court of Justice to give a ruling thereon.

Where any such question is raised in a case pending before a court or tribunal of a Member State against whose decisions there is no judicial remedy under national law, that court or tribunal shall bring the matter before the Court of Justice.

Official Journal of the European Communities 24.12.2002

ii

Článek 3

Působnost

1. Tato směrnice se vztahuje na zpracovávání osobních údajů zcela nebo částečně automatizovaná, jakož i na zpracovávání jinými než automatizovanými způsoby, které jsou nebo se mají stát součástí datového systému.
2. Tato směrnice se nevztahuje na zpracování osobních údajů:
  - prováděné pro výkon činností, které nespádají do oblasti působnosti práva Společenství a jsou uvedeny v hlavě V a VI Smlouvy o Evropské unii, a v každém případě na zpracovatelské operace, které se týkají bezpečnosti občanů, obrany, bezpečnosti státu (včetně hospodářské stability státu, pokud má tato zpracovatelská operace vazbu na otázky bezpečnosti státu) a činnosti státu v oblasti trestního práva,
  - prováděné fyzickou osobou výlučně v rámci osobních či domácích činností.

Článek 8

Zpracování zvláštních kategorií údajů

1. Členské státy zakáží zpracování osobních údajů, které odhalují rasový či etnický původ, politické názory, náboženské nebo filozofické přesvědčení, odborovou příslušnost, jakož i zpracování údajů týkajících se zdraví a sexuálního života.
2. Odstavec 1 se nepoužije, pokud:
  - a. subjekt údajů udělí výslovný souhlas k takovému zpracování, kromě případů, kdy právní předpisy členského státu stanoví, že zákaz uvedený v odstavci 1 nelze zrušit udělením souhlasu subjektem údajů;
  - nebo
  - b. zpracování je nezbytné pro dodržení povinností a zvláštních práv správce v oblasti pracovního práva, pokud je k tomu zmocněn národními právními předpisy, které stanoví odpovídající ochranná opatření;
  - nebo
  - c. zpracování je nezbytné na ochranu důležitých zájmů subjektu údajů nebo jiné osoby v případě, že subjekt údajů není fyzicky nebo právně způsobilý udělit svůj souhlas;
  - nebo
  - d. zpracování je v rámci jejich legitimních činností a s patřičnými zárukami prováděno nadací, sdružením nebo jakoukoli jinou institucí nevýdělečné povahy, která sleduje politické, filozofické, náboženské nebo odborové cíle, za podmínky, že zpracování se vztahuje pouze na členy této instituce nebo na osoby udržující s ní pravidelné styky související s jejími účely a že tyto údaje nejsou zpřístupňovány třetím osobám bez souhlasu subjektu údajů;
  - nebo
  - e. zpracování se týká údajů očividně zveřejňovaných subjektem údajů nebo je nezbytné pro založení, uplatnění nebo obranu právních nároků.
3. Odstavec 1 se nepoužije, pokud je zpracování údajů nezbytné pro účely zdravotní prevence, lékařských diagnóz, lékařské péče a ošetřování nebo správy zdravotnických služeb a pokud zpracování těchto údajů provádí odborný zdravotnický pracovník, který je na základě národního práva nebo právních předpisů přijatých příslušnými národními orgány vázán služebním tajemstvím, nebo jiná osoba rovněž podléhající stejné povinnosti dodržovat tajemství.
4. Za předpokladu poskytnutí vhodných ochranných opatření mohou členské státy z důvodu významného veřejného zájmu stanovit i další výjimky, než jaké jsou uvedeny v odstavci 2 buď prostřednictvím národních právních předpisů, nebo rozhodnutím orgánu dozoru.
5. Zpracování údajů týkajících se přestupků, rozsudků v trestních věcech nebo bezpečnostních opatření lze provádět pouze pod kontrolou úředního orgánu nebo pokud národní zákony stanoví vhodná specifická ochranná opatření, s výhradou výjimek, které mohou být uděleny členským státem na základě národních předpisů poskytujících vhodná specifická ochranná opatření. Úplný rejstřík rozsudků v trestních věcech musí být v každém případě veden pod kontrolou úředního orgánu.

Členské státy mohou stanovit, že údaje týkající se správních sankcí nebo rozsudků v občanských věcech budou rovněž zpracovávány pod kontrolou úředního orgánu.

6. Odchytky z odstavce 1 stanovené v odstavcích 4 a 5 se oznamují Komisi.
7. Členské státy určí podmínky, za kterých může být předmětem zpracování národní identifikační číslo nebo jakýkoli jiný obecně užívaný identifikátor.

Článek 9

Zpracování osobních údajů a svoboda projevu

Členské státy stanoví pro zpracování osobních údajů, prováděné výlučně pro účely žurnalistiky nebo uměleckého či literárního projevu, odchytky a výjimky z této kapitoly a z kapitol IV a VI pouze bude-li to nezbytné pro uvedení práva na soukromí v soulad s předpisy upravujícími svobodu projevu.

Článek 13

Výjimky a omezení

1. Členské státy mohou přijmout legislativní opatření s cílem omezit rozsah povinností a práv uvedených v čl. 6 odst. 1, čl. 10, čl. 11 odst. 1, čl. 12 a čl. 21, pokud toto omezení představuje opatření potřebné pro zajištění:
  - a. bezpečnosti státu;
  - b. obrany;
  - c. bezpečnosti občanů;
  - d. předcházení, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů nebo porušení etických pravidel pro regulované profese;
  - e. významného hospodářského nebo finančního zájmu členského státu nebo Evropské unie, včetně oblastí měnové, rozpočtové a daňové;
  - f. kontrolní, inspekční nebo regulační funkce spojené, i pouze příležitostně, s výkonem veřejné správy v případech uvedených v písmenech c), d) a e);
  - g. ochrany subjektu údajů nebo práv a svobod druhých.
2. S výhradou přiměřených právních záruk vylučujících zejména, že údaje mohou být použity pro účely opatření nebo rozhodnutí vztahujících se na konkrétní osoby, mohou členské státy, pokud jednoznačně neexistuje nebezpečí narušení soukromí subjektu údajů, omezit legislativním opatřením práva uvedená v článku 12, jestliže jsou údaje zpracovávány výlučně pro účely vědeckého výzkumu nebo jsou uchovávány formou osobních záznamů po dobu nepřesahující období nezbytné pro vypracování statistik.

KAPITOLA IV

PŘEDÁVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ DO TŘETÍCH ZEMÍ

Článek 25

Zásady

1. Členské státy stanoví, že k předávání osobních údajů, které jsou předmětem zpracování nebo které mají být předmětem zpracování po předání, do třetích zemí, může dojít, aniž by tím byl dotčen soulad s národními předpisy přijatými podle ostatních ustanovení této směrnice, pouze pokud dotčená třetí země zajistí odpovídající úroveň ochrany.
2. Odpovídající úroveň ochrany poskytovaná třetí zemí se posoudí s ohledem na všechny okolnosti související s předáním nebo předáváním údajů; zejména se vezme v úvahu povaha údajů, účel a trvání předpokládaného či předpokládaných zpracování, země původu a země konečného určení, právní předpisy, obecné nebo zvláštní, platné v dotčené třetí zemi, jakož i profesní předpisy a bezpečnostní opatření, která jsou zde dodržována.
3. Členské státy a Komise se vzájemně informují o případech, kdy se domnívají, že některá třetí země nezajišťuje odpovídající úroveň ochrany ve smyslu odstavce 2.
4. Pokud Komise zjistí, postupem podle čl. 31 odst. 2, že třetí země nezajišťuje odpovídající úroveň ochrany ve smyslu odstavce 2 tohoto článku, přijmou členské státy opatření nezbytná pro zamezení jakémukoli předávání údajů stejného druhu do dotčené třetí země.
5. Ve vhodný okamžik Komise zahájí jednání s cílem napravit stav vyplývající ze zjištění podle odstavce 4.
6. Postupem podle čl. 31 odst. 2 Komise může konstatovat, že třetí země zajišťuje odpovídající úroveň ochrany ve smyslu odstavce 2 tohoto článku na základě svých národních předpisů nebo svých mezinárodních závazků sjednaných zejména na závěr jednání uvedených v odstavci 5 s cílem zajistit ochranu soukromého života a základních svobod a práv jednotlivců.

Členské státy přijmou opatření nezbytná pro dosažení souladu s rozhodnutím Komise.